

Høringsinnspill skolestruktur Orkland kommune

Kommunens forslag til ny skolestruktur innebærer at Årlivoll skole, 1.–10. trinn, foreslås nedlagt. Som ansatte ved skolen ønsker vi å uttale oss om hvilke konsekvenser dette kan få for elevenes skolehverdag, læring og psykososiale miljø, og ikke minst for oss ansatte som potensielt kan miste den gode og trygge arbeidsplassen vår.

Årlivoll skole er i dag en velfungerende skole med godt miljø og høy trivselsfaktor. Dette vises blant annet gjennom lavt sykefravær blant ansatte og gode tilbakemeldinger på elev- og trivselsundersøkelser. Skolens oversiktlige størrelse gir stabile relasjoner, tett oppfølging og mulighet til å fange opp både faglige og sosiale utfordringer tidlig. For mange elever er nettopp dette avgjørende for trygghet, motivasjon og læring. En nedleggelse vil innebære at over 200 elever må starte på nye skoler, og slik det ser ut i forslaget, vil de havne i større og mindre oversiktlige miljøer. For flere av våre elever, særlig de yngste og mest sårbare, vil dette være en betydelig belastning.

Forskning og erfaring viser at når mindre skoler legges ned og elevene flyttes til større skoler, svekkes både lærernes mulighet til å følge opp hver enkelt elev og elevenes trivsel og læringsutbytte. Nordlandsforskning peker blant annet på at skolenedleggelse og sammenslåinger kan gi langvarige negative konsekvenser, spesielt for de mest sårbare elevene (Utdanningsnytt, 2025a). Økt klassestørrelse gjør det også mer krevende å bygge sterke relasjoner mellom lærer og elev, noe som er avgjørende for elevenes trygghet, motivasjon og faglige utvikling. Professor Erik J. Irgens har påpekt at det har vært altfor liten oppmerksomhet rundt sammenhengen mellom klassestørrelse, økt kompleksitet og lærernes arbeidsbelastning (Utdanningsnytt, 2025b). Mindre skoler som Årlivoll gir lærere oversikt og mulighet til individuell oppfølging, og skaper et inkluderende miljø der også elever med særskilte behov kan få tilpasset støtte. Nedleggelse vil derfor ikke bare bryte opp et velfungerende fagmiljø, men også redusere kvaliteten på elevenes tilrettelegging, læring og psykososiale miljø.

Skolen har gjennom mange år utviklet et inkluderende og robust læringsmiljø. Vi har god erfaring med å ta imot nye elever, gjerne elever som tidligere har hatt skolevegring eller ikke har fungert i større skolemiljø. I et mindre og mer oversiktlig fellesskap blir disse elevene sett og anerkjent, noe som har gjort det mulig for dem å etablere en stabil skolehverdag. Disse elevene vil også være særlig sårbare ved en tvungen overgang til en ny og større skole, med økt risiko for fravær og redusert læringsutbytte.

Det bør også nevnes at skolen har en tett tilknytning til barnehage, noe som gir en trygg og godt planlagt overgang for de yngste elevene. Dette samarbeidet har stor pedagogisk verdi for både barn og foresatte, og bidrar til trygghet i starten av skoleløpet. Videre har skolen en tydelig pedagogisk profil med vekt på fellesskap, friluftsliv og mestring, blant annet gjennom faste uteaktiviteter og bruk av nærområdet. Dette styrker elevenes tilhørighet, identitet og sosiale kompetanse – faktorer som er tett knyttet til læring.

Årlivoll skole har i tillegg et stabilt og godt kvalifisert personale med bred fagkompetanse. I et mindre fagmiljø brukes kompetansen fleksibelt og målrettet, og lærerne underviser på tvers av trinn og fag. Dette gir en helhetlig forståelse av elevenes læringsløp og sikrer god faglig progresjon fra 1. til 10. trinn. Samarbeidet mellom lærerne er tett, og den korte avstanden mellom kollegaer gjør det mulig å justere undervisning raskt når elever trenger ekstra støtte eller faglige utfordringer. Ved en

nedleggelse risikerer man å splitte velfungerende fagmiljøer og miste verdifull erfaringskompetanse som i dag kommer elevene direkte til gode.

Endringer i arbeidsmiljøloven fra 1.1.2026 tydeliggjør hvor avgjørende et godt psykososialt arbeidsmiljø er for arbeidstakernes helse, motivasjon og faglige utvikling. Årlivoll skole har i dag et særdeles godt og robust arbeidsmiljø, preget av høy faglig kompetanse, tett samarbeid og sterk profesjonell lojalitet til elevenes læring og trivsel. Dette gir lavt sykefravær, høy stabilitet i personalgruppen og et velfungerende profesjonelt fellesskap som det har tatt lang tid å bygge opp. Å måtte forlate et godt etablert arbeidsmiljø, relasjoner til elever, kollegaer og foresatte, samt kjente pedagogiske rammer, tror vi kan føre til redusert motivasjon, økt stress og usikkerhet i arbeidshverdagen.

Vi mener også det er verdt å nevne at skolebygningen blir i media fremstilt som så dårlig at den omtrent er klar for å rives, men det er vi uenig i. Det er gjort mye arbeid på skolen de siste årene, og det er blant annet investert i nytt tak, nye vinduer, anlegg for luft og varme og nye LED-lys over hele skolen. Bygningen kan uten tvil brukes til pedagogisk virksomhet, og den er absolutt ikke klar for å bli forlatt eller rives.

Debatten om skolenedleggelse har allerede hatt konsekvenser for elevene, noe vi merker godt i skolehverdagen. Mange gir uttrykk for uro og bekymring knyttet til lengre skolevei, tap av tilhørighet og usikkerhet rundt fremtidig skolemiljø. For foresatte skaper dette også utrygghet, både når det gjelder barnas trivsel og kvaliteten på skolegangen fremover. Dette er forhold som etter vår vurdering må tas på stort alvor i den videre behandlingen av saken. Prognoser brukt i høringsutkastet viser en viss nedgang i elevtallet i Årlivoll skolekrets fram mot 2030/2031, men utviklingen er relativt moderat og viser fortsatt et stabilt elevgrunnlag. Dette bør også inngå i helhetsvurderingen når plan for framtidig skolestruktur skal vedtas.

Skal kommunen lykkes med å finne en bærekraftig løsning på den fremtidige skolestrukturen, mener vi det er avgjørende at kommunestyret nøye vurderer alle innspillene fra elever, foresatte og ansatte før en beslutning blir vedtatt. En så omfattende endring krever tid, åpenhet og dialog, tydelig informasjon om konsekvenser og realistiske vurderinger av både pedagogiske, sosiale og økonomiske effekter. Vi forventer at det legges frem en oversikt over forventede kostnader og besparelser, konsekvenser for klassestørrelser og fagmiljøer, transport og elevenes skolehverdag, samt effekter på arbeidsmiljøet for ansatte.

Avslutningsvis ønsker vi å få frem at en nedleggelse av Årlivoll skole vil innebære langt mer enn en strukturell endring. Det vil bety at et velfungerende og trygt læringsmiljø brytes opp, stabile relasjoner forsvinner og at særlig sårbare elever mister den oversiktlige rammen de trenger for å lykkes og ha det bra. Samtidig vil kommunen miste et samlet, kompetent og velfungerende fag- og arbeidsmiljø med høy stabilitet og bred kompetanse. Vi mener konsekvensene for elevenes læring, trivsel og psykososiale miljø ikke er tilstrekkelig utredet eller veid opp mot de foreslåtte gevinstene. På dette grunnlaget oppfordrer vi kommunestyret til å ta ansvar for en faglig forsvarlig og langsiktig løsning, og håper i aller høyeste grad at det innebærer å videreføre Årlivoll skole.

På vegne av alle lærere ved Årlivoll skole,

Marie Gjerstad, arbeidsplassutvalgt i Utdanningsforbundet

Kilder vist til i teksten:

- Utdanningsnytt (2025a). *Forskning: Skolenedleggelse svekker elevenes læring.*
<https://www.utdanningsnytt.no/forskning-karakterer-skolenedleggelse/forskning-skolenedleggelse-svekker-elevenes-laering/445865>
- Utdanningsnytt (2025b). *Slik blir 6 flere elever til 111 flere relasjoner læreren har ansvar for.*
<https://www.utdanningsnytt.no/klasserommet-klassestorrelse-laerer/slik-blir-6-flere-elever-til-111-flere-relasjoner-laereren-har-ansvar-for/459423>